

ALAPÍTVÁ: 1945-BEN / LXXIV. ÉVFOLYAM / 2018. NOVEMBER

**PLÉH CSABA AKADÉMIKUS A TUDÁS TITKAIRÓL
BESZÉLT**

4. oldal

A PSZ ORSZÁGOS NYUGDÍJAS TAGOZATÁNAK ÉLETE

6. oldal

**RÉVÉSZ ISTVÁNNÉ: FONTOS A TÖRVÉNYES
MŰKÖDÉS**

7. oldal

HEGEDŰS ZOLTÁN: ÖRKÖDNI A TÖRVÉNYESSÉG FELETT

7. oldal

Pedagógusok Lapja

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE
HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE

3

A PSZ kiállítása

A PSZ centenáriumára

Centenáriumot ünnepel a Pedagógusok Szakszervezete. Jogelődje, a Magyarországi Tanítók Szakszervezete (MTSZ) 1918. december 30-án Budapesten, a régi képviselőház üléstermében, a Bródy Sándor utca 8. szám alatt tartotta végleges alakuló ülését. Az elődök munkásságára emlékezve rendezvénysorozatot indított a szervezet. Korabeli dokumentumokból, a szakszervezet emléktárgyaiból, régi oktatási eszközökből kiállítás nyílt a PSZ budapesti székházában 2018. november 6-án. A kiállítást

bárki megtekintheti a székház nyitvatartási idejében.

Fasori esték címmel indult az a sorozat, amelynek első előadója Pléh Csaba akadémikus volt, és a kiállítás megnyitása után tartott előadásában a közoktatás helyzetéről beszélt. (Az elhangzottakról és a Fasori esték következő rendezvényéről a 4. oldalon olvashatnak bővebben.)

A karácsonyi időszakban meglepetésre is készül a Pedagógusok Szakszervezete: a fővárosban lévő Nyugdíjas Pedagógus Ott-

hon lakóinak régi vágyát kívánja teljesíteni. Azt, hogy mi lesz a meglepetés, egyelőre nem árulhatjuk el. Az otthon 1955. november 15-én nyitotta meg kapuit, létrehozója az akkori Oktatásügyi Minisztérium volt a Pedagógusok Szakszervezete egyetértésével.

A PSZ centenáriumi konferenciáját jövő év elején rendezi meg, ezenkívül az érdekvédelmi szervezet részese lesz egy olyan nemzetközi szakmai tanácskozásnak is, amelynek Budapest ad majd otthont.

Tartalom

A PSZ centenáriumi kiállításának megnyitója	3
Pléh Csaba akadémikus a tudás titkairól beszélt	4
A Pedagógusok Szakszervezetének rövid története	5
A PSZ Országos Nyugdíjas Tagozatának élete	6
Révész Istvánné: fontos a törvényes működés; Hegedűs Zoltán: örködni a törvényesség felett	7
Szakszervezetek demonstrációja	8
Magyar hálózatkutatók Európa élén	9
Puskázás nincs, megértés van; A gyűlölet elutasítására tanít	10
Tankönyvpiac pró és kontra; Változtatnak a tanárképzésen?	11
Forrongó oktatáspolitiká	12
Alkotó pedagógusok műveit várjuk!; Jávorka Csaba varázslatos világok festője	13
Köszönet egy csodavilágért; Az óvoda jövőjéről tárgyaltak	14
SZEF-siker az európai diplomáciában; PSZ-elismerés az igazgatónak; Monori pedagógusok palacsintája	15
Precedensértékű ítélet	16
Pénzügyi tudatossággal a szegénység ellen	17
Sans Forgeticával a felejtés ellen; Miért foszlanak szét az álmaink?	18
Bepillantás egy sztálinista diktátor életébe; Visszatért az Arany-busz; Ady Endre születésnapjára	19

IMPRESSZUM

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Béczi Erika

Szerkesztőbizottság: Balogh Éva Heves megyei elnök, Földváriné Jenyess

Katalin Jász-Nagykun-Szolnok megyei elnök, Millei Ilona

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10.

Telefon/fax: +36 1 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja a Pedagógusok Szakszervezete, 1068 Budapest,

Városligeti fasor 10. Központi telefon: +36 1 322-8453

Felelős kiadó: Szabó Zsuzsa elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; e-mail: millei@pedagogusok.hu

Terjeszti a Pedagógusok Szakszervezete

Index: 26651 ISSN 0133-2260

Ön feliratkozott arra a címlistára, amelyet nyilvántartunk a Pedagógusok Szakszervezete Pedagógusok Lapja hírlapja és hírlevele havi rendszerességgű kiküldésére. Adatai biztonsága fontos számunkra, ezért személyes adatai védelmében, melyekkel Ön megbízott minket, az Európai Parlament és az Európai Tanács 2016. április 27-én meghozott 2018. május 25-től életbe lépő 2016/679 rendelkezése alapján értesítjük, hogy szeretnénk tájékoztatni frissített Adatvédelmi tájékoztatónkról. Adatvédelmi tájékoztatónkat/szabályzatunkat mindig megtalálja a www.pedagogusok.hu/dokumentum/54 oldalon.

Rendszeres hírlevelünkkel/lapunkkal mindig szívesen tájékoztatjuk legújabb akcióinkról, újdonságainkról, programjainkról. Adatai eredetileg is jogszerűen kerültek hozzánk, rendelkezésünkre bocsátotta abból a célból, hogy híreinkről stb. értesíthessük Önt.

Kérjük, hogy amennyiben 2018. május 25-ét követően nem szeretne tőlünk Pedagógusok Lapja hírlapot és hírlevelet kapni, a hozzájárulását bármikor visszavonhatja e-mail küldésével a pedlap@pedagogusok.hu címen, illetve postai úton a Pedagógusok Szakszervezete 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. címen, ami a kezelt felhasználói adatok törléséhez vezet.

Pedagógusok Szakszervezete

A PSZ centenáriumi kiállításának megnyitója

A Pedagógusok Szakszervezetének centenáriumi kiállítását Szabó Zsuzsa, a PSZ elnöke nyitotta meg 2018. november 6-án. Ünnepi köszöntőjét az alábbiakban közöljük.

„Tisztelt vendégeink, kedves pedagógusok, meghívottak!

Centenáriumi ünnepségre gyűltünk össze: a Pedagógusok Szakszervezetének jogelődje, a Magyarországi Tanítók Szakszervezete 1918. december 30-án jött létre Budapesten: a régi képviselőház üléstermében, a Bródy Sándor utca 8. szám alatt tartotta végleges alakuló ülését.

A PSZ – erre a jeles évfordulóra – ünnepségsorozattal készül: ennek első állomása ez a kiállítás, amelyen dokumentumokkal, emlékeinkkel idézzük a múltat.

Az itt bemutatott Új Korszak c. korabeli lap így számolt be a száz évvel ezelőtti alakuló ülésről: »Az intézőbizottság nem számított a tagok tömeges személyes részvételére, mert a vidéki kartársakat a nehéz utazási viszonyok tartják vissza, a fővárosiak egy része pedig a lisztbizottságokban van elfoglalva, azonkívül fizetési nap is volt. Ennek ellenére úgy a gyűlésterem, mint a karzatok zsúfolásig megteltek az érdeklődő kartársak százaival.«

Az igazolóbizottság – 1918 december végén – azt állapította meg, hogy a szakszervezeti alakuló közgyűlés több mint 4700 belépett tagot képvisel. A következő év február elejére a taglétszám elérte az ötezer főt. »Ötezer, egyet akaró, szorosan szervezett, fegyelmet tartó tanító már hatalom, de 10 és 15 ezer már olyan hatalom lenne, amellyel nagyon komolyan számolnia kellene barátnak és ellenségnek egyaránt. Barátnak kívánatos, ellenségnek félelmes lenne az ilyen szervezet« – írta az újság 1919. február elején megjelent száma.

Az alakuló ülésen elhangzott: a tanítók

ugyanúgy bér munkások, mint a fizikai dolgozók, tehát ne-

kik is a szervezkedésnek ugyanazt a módját kell követniük, amely a munkásoknál bevált. Felhívták Magyarország összes tanítóját, hogy fogjon szervezkedésbe mindenfelé, és a szervezetet tegye minél erősebbé. Követeléseik között szerepelt a közoktatásügy gyökeres reformja, az, hogy a közoktatási intézmények egységes rendszert alkossanak, a 3-6 éves gyerekek járjanak kisdődővőba, minden gyermek 6 és 14, illetve 14 és 18 éves koráig köteles népiskolába vagy közép-, illetve szakiskolába járni. Új iskolakönyveket is követeltek, továbbá hogy a tanítótöbbség választassanak szabadon a rendelkezésre álló könyvek közül, a könyvek elutasítása miatt – a kedvezőtlen hivatalos bírálat ellen – zsűrihez lehessen fellebbezni. A szakmai követeléseken kívül fontos szempont volt az érdekvédelem is: a néptanítók fizetését úgy kell megállapítani, hogy az már kezdő fokon is biztosítsa a jogos életigényeiknek megfelelő létminimumot! Az adminisztrációs munkáért külön díjazást is követeltek, amely a nyugdíjazásnál is becsapítható. Rögzítették, hogy a tanító teljes szolgálati ideje 35 év.

Mi, a Magyarországi Tanítók Szakszervezetének kései utódai értjük igazán ezt az üzenetet!

Kiállításunk más történelmi eseményt is felelevenít: e ház falai között, a Tanácsköztársaság kikiáltásának 45. évfordulóján márványtáblát avattak a fehérterror és a fasiszmus pedagógus áldozatainak emlékére. A tábla őrzi például Somogyi Béla, a

Magyarországi Tanítók Szakszervezetének első elnöke nevét, illetve Czabán Samuét, aki a szakszervezet központi szervezőbizottságának tagja volt. Ő a kiállítótermünkben elhelyezett festmény egyikén is látható.

Tárlatunkon bemutatjuk nemzetközi kapcsolatainkat, láthatnak régi tankönyveket, tanterveket, értesítőket. A Pedagógusok Szakszervezete az elmúlt évtizedekben aktív volt közösségi rendezvények szervezésében is: pedagóguskórusok, természetjárók, sportolók serlegei, érmei tanúskodnak az elért sikerekről. Saját alapítású kitüntetésünk is van: az Eötvös József-emlékérem különféle fokozatait is bemutatjuk önöknek. Fotók idézik a 2000-es évek akcióit, tüntetéseit, a 2016-os országos sztrájkot.

Tisztelt vendégeink!

Múltunk mindnyájunkat kötelez a jövő építésére – érdekvédelmi és érdekképviselői szervezatként különösen sok még a teendőnk. Kiállításunk tanúsítja: az elmúlt évtizedekben a szakszervezetben mindig méltón emlékeztek a megalakulás évfordulóira. Mi is igyekszünk úgy dolgozni, hogy az utókorra ne csak emlékeket, ne csak e kiállítás képeit hagyjuk örökölni, hanem eredményeket is!

Ezekkel a gondolatokkal nyitom meg a kiállítást! Kérem, tekintsek meg, majd véleményeikről írjanak a vendégkönyvbe! És ne feledjék: ez már az utókorak is szóló üzenet lesz majd...”

Pléh Csaba akadémikus a tudás titkairól beszélt

Igen élvezetes előadást tartott a PSZ első Fasori esték című rendezvényén Pléh Csaba nyelvész és pszichológus akadémikus 2018. november 6-án. Beszélt a közoktatás helyzetéről a pedagógiai megközelítésekről és arról, miként kellene felkészíteni a ma iskolapadban ülő diákokat arra, hogy évtizedek múlva is megállják helyüket a munkaerőpiacon.

A PSZ centenáriumi kiállításának megnyitása után kezdődő előadáson Pléh Csaba, az MTA Közoktatási Elnöki Bizottság (KEB) elnökeként beavatta a hallgatóságot a 70-es évek óta működő szervezet munkájába. Mint mondta, a bizottság jelenleg nem foglalkozik a közoktatás tartalmi megújításával. Az MTA elnöke, Lovász László személyesen kért fel 15-20 embert, hogy legyenek a tagjai, és a kormánytól érkező, oktatással összefüggő iratokról mondják el a véleményüket. A bizottság tagjainak csak szellemi eszközök állnak a rendelkezésükre, anyagiakkal nem rendelkeznek.

Pedagógiai megközelítések

Pléh Csaba emlékeztetett arra, hogy a pedagógiában már száz évvel ezelőtt is két megközelítés volt, az egyik szerint a tudást a tankönyvekből kell megszerezni, a másik pedig a gyermek szempontjait, érdeklődését helyezte előtérbe. Mindez mára kiegészült egy harmadik szemlélettel is, amelynek lényege a haszon-, illetve me-

nedzseralapú megközelítés. Mindeközben új tudáshordozók is megjelentek. A nagy problémát az jelenti, hogy a következő generációt – amelynek tagjai még vélhetően 2080-ban is a munkaerőpiacon lesznek – hogyan készítsék fel erre a jövőre.

Az akadémikus beszélt arról is, nagy kérdés a nyelv és a nyelvi elszigeteltségünk. Nagyon fontos, hogy megőrizzük a magyar nyelvet, ugyanakkor az is kérdés, hogyan tudjuk feloldani a nyelvi elszigeteltségünket.

Mivel foglalkozik a KEB?

Megtudtuk, hogy a KEB tudós testülete foglalkozik az érték és motiváció alakításával, azzal, hogy a következő generáció tudjon és szeressen tanulni, az esélyek egyenlőségével, a tudás összegző jellegével, a tanulásra szánt idő helyes és hasznos gazdálkodásával.

Pléh Csaba érdekes bepillantást engedett a tanulással kapcsolatban néhány dologba. Ezek közül az egyik az volt, hogy a

„munkaemlékezetet” sokkal jobban segíti a papíron írt, kézzel történő számolás, ahogy az elmélyült, a szem és a leírt betű között létrejövő olvasás is. Igaz, ma, a számítógépek korában sokkal többet olvasunk, de egyáltalán nem olyan elmélyülten, mint korábban. A kérdés csak az, hogy vissza tudjuk-e hozni az elmélyült olvasást.

A KEB saját kezdeményezése

A KEB munkájáról megtudtuk: állásfoglalást tett közzé 2018. február 26-án, melyben kifejtették: nem tartják helyes útnak, hogy a szakgimnáziumokban és a szakképző intézményekben csökkenjen a közismereti tárgyak száma, nem értenek egyet azzal a kormányzati törekvéssel, hogy minél kevesebben járjanak gimnáziumba.

Pléh Csaba a Fasori esték első előadásán beszélt az MTA 189. Közgyűlésén elfogadott két határozatról is: az oktatásügyben olyan változásoknak kell bekövetkezniük, amelyek egyrészt hatékonyan javítják a jövő kihívásaival való szembenézés lehetőségét, fejlesztve a hajlékony tanulási készségeket, másrészt hathatósan növelik az esélyegyenlőséget, csökkentve a családi és regionális helyzetből adódó hátrányokat.

Az est summázata az lehet: a pedagógiában olyan változásoknak kell végbemenniük, hogy az élethosszig tartó tanulást segítsék.

A Fasori esték következő előadása 2018. december 6-án lesz a PSZ székházában. A rendezvény 16.30-kor kezdődik. Téma: Margón kívül – magyar ifjúság kutatása. Előadó: Széll Krisztián és Fazekas Anna.

M. I. Fotó: Vajda József

A Pedagógusok Szakszervezetének rövid története

A PSZ jogelődje a Somogyi Béla elnöklétével 1918. december 30-án megalakult Magyarországi Tanítók Szakszervezete (MTSZ). Somogyi Béla 1920-ban – a Népszava felelős szerkesztőjeként – Bacsó Bélával, a lap munkatársával együtt a fehérterror áldozata lett.

A Magyarországi Tanítók Szakszervezetét 1919 augusztusában betiltották. A közsférában 1945-ig szakszervezetek nem, csak szakmai egyesületek működtek. Az MTSZ 1945 februárjában Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete néven alakult újjá. Neve ezután is többször változott: Magyar Pedagógusok Szakszervezete (1950. május–1950. december), Pedagógusok Szakszervezete (1950. december–1956. október), Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete (1956. november–1957. december), Pedagógusok Szakszervezete (1958-tól).

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) ma a legnagyobb magyarországi ágazati, reprezentatív szakszervezet, a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) konföderáció tagja.

A PSZ 1990 tavaszán úgy döntött, nem csatlakozik a SZOT utódjaként létrehozott MSZOSZ szövetséghez. Ugyanezen év júniusában a SZE egyik alapítója lett.

A PSZ alapvető törekvése, hogy az érdekvédelem jogi garanciái bővüljenek, s olyan, alkupozícióban nyugvó, eredményes érdekegyeztetési rendszer, szociális párbeszéd működjön, amely megteremti a korszerű oktatáspolitikát, a biztonságos foglalkoztatást, valamint az európai uniós szintű kereseti, szociális és nyugdíjviszonyokhoz közeleltetés feltételeit.

Céljai eléréséhez elsősorban tárgyalásokat folytat, részt vesz a közoktatás, a közsféra különböző szintű érdekegyeztető fórumainak munkájában.

A szakszervezet két emlékeztető tüntetést rendezett. Az egyik 1995. november 15-én volt Budapesten, a Parlament előtt, ahol követelték a közoktatás támogatásának költségvetési garanciáját, az óvodai ellátás kötelező önkormányzati feladatként való elismerését, a bérfelzárkóztatás folytatását. A másik 2016. február 13-án volt a Parlament előtt zuhogó esőben. Az ott elhangzott követeléseknek a színes esernyők sokasága és az ötperces néma csend adott méltóságteljes hangsúlyt.

A Pedagógusok Szakszervezete kezdeményezésére 1991 óta minden év november 22-én ünnepeljük a Magyar Közoktatás Napját.

A szakszervezet az érdekében végzett tevékenység elismerésére szolgáló kitüntetést, az Eötvös József-emlékérmet, valamint a szervezeteknek, intézményeknek és intézményfenntartóknak adható Eötvös József-emlékplakettet 1992-ben alapította.

A Pedagógusok Szakszervezetének nemzetközi kapcsolatai

A PSZ intenzív kapcsolatokat tart fenn más országokban működő pedagógus-szakszervezetekkel, illetve nemzetközi szervezetekkel.

Alapító tagja az 1993 januárjában alakult Oktatási Internacionálénak (Education International).

2004 januárjától elismert, teljes jogú tagja az 1981-ben alapított Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottságának.

Részt vesz az Európai Unióban az ágazati érdekegyeztetésben, 2004-től alapító tagja az Európai Szociális Párbeszéd Bizottságnak (European Sectoral Social Dialogue in Education).

A PSZ 2003 óta képviseli Magyarországot az Esélyegyenlőségi Állandó Bizottságban (Equal Opportunities Standing Committee).

A PSZ Országos Nyugdíjas Tagozatának élete

A PSZ 2013-as kongresszusának határozata alapján a városi, járási tagozatvezetők beolvadtak a megyei tagozatokba. Az Országos Nyugdíjas Tagozat tagjainak száma lecsökkent megyénként egy-egy főre. Ennek értelmében az ONYT létszáma 19 + 1 főre módosult. A tagozat tagjai a megyék nyugdíjastagozati vezetői, akiket testületük delegál. A tagozat elnökét, az intézőbizottság tagjait a tagok titkos szavazással választják meg. A megválasztott elnök szavazati joggal képviseli a tagozatot és nyugdíjas tagjainak érdekeit a kongresszusokon és az országos vezetőségi üléseken. Jelenleg 18 megyei képviselőnk van: Baranya megyében és Komárom-Esztergom megyében nem működik nyugdíjastagozat.

Működésünkhöz az anyagi feltételeket a PSZ Országos Vezetése biztosítja, ehhez tagozatunk minden évben költségvetési tervezetet készít. Ezt az Országos Vezetőség és az Elnökség hagyja jóvá, és a PSZ költségvetésében rögzítik. Egyéb bevételi forrásunk nincs. A megyékben, városokban működő tagozataink munkájához a megyei, járási bizottságok adnak anyagi támogatást. Helyenként az önkormányzat is segíti egy-egy klub működését, illetve pályázatokkal tudnak pénzt szerezni.

A tagozati munkáról

Munkánkat a PSZ kongresszusainak szellemében, azok határozatai szerint, de önálló Szervezeti és működési szabályzattal; valamint éves Munkaterv alapján végezzük. Az 5603 nyugdíjas képviselőt a hétfős intézőbizottság szervezi és irányítja. Az intézőbizottság havi rendszerességgel tartja üléseit, melyeken a tagozati munkát segítő PSZ-alelnök – korábban Szabó Zsuzsa, jelenleg Gosztönyi Gábor – rendszeresen részt vesz. Az alelnöktől az IB tagjai minden alkalommal tájé-

kenységéről, érdekvédelmi munkájáról. Továbbiakban az IB tagjai értékelik az elmúlt időszakban elvégzett feladatokat, tájékoztatják egymást a társszervezetekben történetekről és megbeszélnek az elkövetkezendő hónap feladatait.

A nyugdíjas pedagógusok élethelyzetéről, az őket foglalkoztató problémákról és viszonyulásokról környezetükhöz a tagozatvezetők segítségével 2014–2015-ben országos felmérést készítettünk az IB kezdeményezésére. A mérés eredményeit a Magyar Nyugdíjasok Egyesületeinek Országos Szövetsége (NYOSZ) szervezésében dr. Köteles Lajos és dr. Rozsnyai Katalin Békés megyei kutatók is felhasználták az országos nyugdíjasvizsgálatuknál.

Az ONYT üléseiről

A PSZ Országos Nyugdíjas Tagozata tagozati ülését évente három alkalommal hívjuk össze, melyeken a mindenkori PSZ-elnök és a tagozatok munkáját segítő alelnök is részt vesz. A kihelyezett éves felkészítő tanácskozásunkra – melynek a PSZ valamelyik üdülője ad helyszínt – neves szakembereket, társ-nyugdíjasszervezetek vezetőit, polgármestereket, megyei szakszervezeti vezetőket hívunk meg. Ezeken a két-három éjszakás továbbképzéseken az első nap délutánján a PSZ elnökségét hallgatjuk meg, a második naptól pedig a nyugdíjasok érdekképviselőivel, életminőségével foglalkozó szakértőket látunk vendégül (például Korózs Lajos, dr. Hegyesiné Orsós Éva, dr. Talyigás Katalin, dr. Mayer Lajos, dr. Asztalos László, Némethné Jankovics Györgyi, Tóth Mihály, az Emmi főosztályvezetője, a Pedagógus Nyugdíjas Otthon vezetője). Esténként beszélgetéssel folytatjuk: tájékoztatjuk egymást a megyéinkben, klubjainkban folyó munkáról, nehézségekről, sikerekről. Az itt szerzett ismerete-

A Pedagógus Szakszervezete Országos Nyugdíjas Tagozatának megalakítására az alapító határozatot a PSZ XII. Kongresszusa hozta 1956-ban. Ezt megelőzően csak a megyékben, városokban működött nyugdíjastagozat, illetve nyugdíjas-klub. Megalakulásakor az Országos Nyugdíjas Tagozat (ONYT) 37, az intézőbizottság (IB) kilenc fővel működött.

koztatást kapnak az elmúlt hónap szakszervezeti tevé-

ket a tagozatvezetők megyéjükben továbbadják, hasznosítják. Utolsó nap lehetőség szerint közös programot, például kirándulást is szervezünk. A másik két – a decemberi és a tavaszi – tagozati ülést a szakmai tájékoztatók mellett igyekszünk ünnepélyessé tenni. Ilyenkor megajándékozunk egymást. Nyugdíjasaink mindig jelen vannak az országos megmozdulásokon, ezzel is támogatva az aktívakat véleményük kinyilvánításában, céljaik elérésében.

Gárdonyi Géza Alapítvány

A PSZ az Országos Nyugdíjas Tagozat kezdeményezésére határozott úgy, hogy a gyermekek és a tanuló ifjúság nevelésében, oktatásában, gondozásában évtizedeken át részt vevő nyugdíjas pedagógusok és más közoktatási dolgozók szociális és kulturális céljainak támogatására – Gárdonyi Géza Alapítvány elnevezéssel – alapítványt hoz létre. Az alapítványt a Fővárosi Bíróság 1991. november 11-én vette nyilvántartásba. Célja az átlagosnál nehezebb körülmények között élő, elsősorban támasz nélkül maradt idős, beteg nyugdíjasok támogatása, egy-egy terület nyugdíjasait összefogó klubok működésének segítése, a nyugdíjas pedagógusok öntevékeny művelődési formáinak támogatása. Az alapítvány kezelőszerve az öttagú kuratórium.

Kapcsolataink

A PSZ Országos Nyugdíjas Tagozata az országos nyugdíjas szervezetekkel is együttműködik. Részt vesz a Nyugdíjasok Országos Képviselői elnökségének munkájában. A Nyugdíjasok Országos Szövetségének tagszervezete vagyunk. A PSZ Országos Nyugdíjas Tagozata a SZEFT Nyugdíjas Választmányának alapító tagja. A NYOK szervezetén belül a MASZSZ Nyugdíjas Tagozatával is kapcsolatot tartunk, valamint részt veszünk az Országos Nyugdíjas Parlamenteken.

Holicsné Brummer Mária, az ONYT elnöke

Révész Istvánné: fontos a törvényes működés

Révész Istvánné vagyok, született Balogh Terézia, Budapesten élek a XVIII. kerületben, munkásságom aktív éveit Kőbányán, Budapest X. kerületében töltöttem.

Az óvodapedagógusi diploma átvételét követően, 1975. július 1-jén kezdtem el dolgozni a Budapesti Harisnyagyár üzemi óvodájában mint óvodapedagógus és vezetési feladatokkal megbízott vezetőhelyettes.

Később a X. kerületi Ászok-Ihász utcai Összevont Vezetésű Napközi Otthonos Óvodában óvodapedagógusként, vezetőhelyettesként, majd óvodavezetőként dolgoztam, ezután a Kőbányai Gyöngyike Óvodában fejlesztési feladatokat ellátó óvodapedagógusként tevékenykedtem, végül 2009. szeptember 1-jétől a Kőbányai Mocorgó Óvoda óvodavezetői teendőinek ellátásával bíztak meg sikeres vezetői pályázat eredményeként, ahonnan 2015. december 28-án mentem nyugdíjba címzetes óvodavezetőként.

Jelenleg heti tíz órában óraadóként dolgozom a Kőbányai Gyöngyike Óvodában és a X. kerületi Pedagógusok Szakszervezete Gárdonyi Géza nyugdíjastagozatának vagyok a tagja.

Többször kitüntettek, megkaptam a Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetést; az Eötvös-emlékérem ezüst fokozatát, majd az arany fokozatát is. Szolgálati emlékéremmel 2015-ben tüntetett ki az Emberi Erőforrások Minisztériuma.

A Pedagógusok Szakszervezetének 45 éve vagyok a tagja. Ezen idő alatt aktívan és meghatározó módon vettem részt a szervezet

munkájában. A PSZ szakmapolitikai, érdekvédelmi, szervezetpolitikai tevékenységének alakításában is részt vettem intézményi, kerületi, fővárosi szinten egyaránt. Az a megtiszteltetés ért, hogy a PSZ XXX. Kongresszusán megválasztottak az Országos Felügyelőbizottság tagjának. Igyekszem eddigi tapasztalataimat országos szinten kamatoztatni. Tisztában vagyok vele, hogy milyen nagy felelősséggel jár ez a megbízatás, természetesen vállalom a jogi, erkölcsi, anyagi felelősséget és minden egyéb feltételt, melyet a PSZ Alapszabálya megkövetel a bizottsági tagoktól. Fontosnak tartom a törvényes működés biztosítását, a PSZ szabályzatai – Alapszabály, SZMSZ, Választási Szabályzat – közötti koherencia megteremtését.

Alkalmasnak érzem magam a csapatmunkára, arra, hogy aktív, innovatív részese legyek az ötfős bizottságnak. Lehetőségem nyílik ennek a nagy hírű szervezetnek a törvényes működéséhez legjobb képességeim, tudásom és tapasztalatom szerint hozzájárulni, amit igyekszem megvalósítani.

Révész Istvánné felügyelőbizottsági tag

Hegedűs Zoltán: örködni a törvényesség felett

Hegedűs Zoltán vagyok, Egerben születtem 1973. március 7-én. Itt is éltem 2002-ig, amikor is kiköltöztem egy közeli kis faluba, Novajra. Azóta itt élek. Iskoláimat a Dobó István Gimnázium után a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskolában folytattam, rövid ideig szakácsként is dolgoztam. Majd 1993-ban felvételt nyertem az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolára, ahol történelem, társadalom és állampolgári ismeretek szakon végeztem. A diploma megszerzése után az Érseki Szent József Kollégiumban helyezkedtem el nevelőtanárként. Közben elvégeztem az ELTE-BTK

történelem kiegészítő egyetemi szakát, és elkezdtem az egri Eszterházy Károly Főiskolán a földrajztanári szakot is. Jelenleg történelem–földrajz szakanyagokat tanítok a Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola keretein belül, és alsó tagozaton (4. osztály) napközis felügyeletet biztosítok rész munkaidőben. Az itt töltött éveim alatt

lettem a PSZ tagja. Jelenleg a BME közoktatási vezető szakvizsgás képzésén veszek részt, 2019 júniusában végzek.

A kollégiumi éveim kezdetén (1998–2002) az Egri Lengyel Kisebbségi Önkormányzat általános elnökhelyettese is voltam, és ezáltal az Egri Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselő-testületének tanácskozási joggal meghívott képviselője. Társadalmi megbízatásomat kiegészítette a szakbizottságokban való részvétel, többek között a költségvetési bizottságban is. Tanulmányaim és a képviselői munkám során elsajátítottam a jogi és gazdasági nyelvezetet. Tanári és nevelői munkámat tudományos igényű kutatásaim is kiegészítik a neveléstudomány, földrajztudomány és elsősorban a történelemtudomány területén. Részt veszek magyar és nemzetközi konferenciákon, tartok előadást és publikálok. Több alkalommal is tartottam előadást az egri főiskolán.

Abban, hogy a PSZ tagja legyek, az vezérelt, hogy biztosítsam magamnak és kollégáimnak is az érdekvédelmet. Mióta pedagógusként dolgozom, azóta folyamatosan hangoztatom a szükségszerű változtatásokat, felhívom a figyelmet a jogok és kötelezettségek betartására és betartatására.

A PSZ Felügyelő Bizottságában való tagságom azt a célt szolgálja, hogy tagtársaimmal együtt öröködjünk afelett, hogy a szakszervezet jogi és gazdasági működése a törvényes keretek között valósuljon meg, biztosítsuk a törvényben előírtak betartását, és felhívjuk a figyelmet az esetleges szabálytalanságokra vagy összeférhetlenségekre. Személy szerint kollégáim érdekeinek képviselete mellett ez is a célom.

Hegedűs Zoltán, a Felügyelő Bizottság elnökhelyettese

Szakszervezetek demonstrációja

A Magyar Szakszervezeti Szövetség és a LIGA Szakszervezetek a cafeteriaelemek kedvezményes adózásának visszaállítását követelték a családok támogatása, a mobilitás ösztönzése és a munkaerőhiány kezelése érdekében 2018. november 6-án Budapesten. A szakszervezeti konföderációk egyetértettek abban, hogy a cafeteria-rendszer megváltoztatása, az egyes elemek kedvezményes adózásának eltörlése a dolgozóknak nettójövedelem-kiesést okoz.

Fotó: MTI/Szegeny Zsolt

Szilágyi József, az Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének (EVDSZ) elnöke a demonstráción kiemelte: ez a rendezvény pártsemleges, szakszervezeti érdekvédelmi akció, amelynek célja, hogy felhívja a kormány figyelmét az adótörvények megváltoztatásának negatív hatásaira. A szakszervezeti konföderációk egyetértettek abban, hogy a cafeteria-rendszer megváltoztatása, az egyes elemek kedvezményes adózásának eltörlése a dolgozóknak nettójövedelem-kiesést okoz. A szervezők petícióval fordultak Matolcsy Györgyhez, a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez. A petíciót a jegybank részéről nem vette át senki, így a demonstráció szervezői az épület falára ragasztották.

Munkavállalók megtartása

A tüntetők innen az Országházhoz vonultak, ahol Hatvani Jácint, a Műszakos Dolgozók Érdekvédelmi Szervezetének elnöke kijelentette, hogy sok politikus nem ismeri a munka világát, de az új adójogszabályokkal „durván beleavatkoztak a munka világába”. A szakszervezeti vezető fontos gazdasági érdeknek nevezte a

munkavállalók megtartását bérén kívüli juttatásokkal. Csóti Csaba, a KKDSZ Közművelődési és Közgáz-üzemeltetési Dolgozók Szakszervezetének elnöke felszólította a kormányt, hogy mutasson példát, és bérítse az állami munkavállalók cafeteriajuttatásait úgy, hogy abból ne vesszen el semmi.

A munkahelyeken tiltakoznak

Székel Tamás, a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke szerint a dolgozók helyzetét tovább rontó változásokról a kormány nem egyeztetett a munkavállalói érdekképviselőkkel. Azt ígérte, hogy a munkahelyeken folytatják a tiltakozást.

A tüntetés végén Szilágyi József és Székel Tamás petíciót adott át a Miniszterelnökség munkatársának. A petíciókban szerepelt többek között: „A szakszervezeti konföderációk az őszi nemzeti szintű bértárgyalások keretei között a téma napirendre vételét kezdeményezik a Versenyszféra és a Kormány Állandó Fóruma monitoringbizottságában, valamint az Országos Köszolgáltatási Érdekegyeztető Tanács plenáris ülésén.”

A demonstrációt a SZEFE és az ÉSZT is támogatta. **Forrás: MTI**

A PSZ SZOLIDÁRIS A DEMONSTRÁLÓ MUNKAVÁLLALÓKKAL

Szolidaritási nyilatkozatot adott ki a PSZ 2018. november 6-án. Ebben azt írják: „Nem kérünk az adóemelésből – támogatjuk a demonstrálókat. A Pedagógusok Szakszervezete egyetért a LIGA Szakszervezetek és a MASZSZ által 2018. november 6-ra szervezett demonstráció céljaival, követeléseivel. Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a szakszervezetek megkérdezése nélkül döntött a kormány több fontos cafeteriaelem kedvezményes adózásának megszüntetéséről. Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a törvény értelmében 2019-től a munkáltatónak megszűnik a kedvezményes adózása, például: lakhatási támogatás, nyugdíj- és egészségpénztári befizetések, diákhitel-törlesztés munkáltatói átvállalása után. A Pedagógusok Szakszervezete támogatja és szolidaritásáról biztosítja a demonstrációban részt vevő munkavállalókat!”

Magyar hálózatkutatók Európa élén

A felfedező kutatások legrangosabb pályázatán nyert Lovász László és Barabási Albert-László

Hatalmas nemzetközi siker, de a magyar tudományos élet számára is az, amit az ERC szinergia-pályázaton értünk el. Lovász László, Barabási Albert-László és a cseh Jaroslav Nešetřil vezetésével a Magyar Tudományos Akadémia Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézete, a Közép-európai Egyetem (CEU) és a prágai Károly Egyetem együttműködésében hatéves kutatási program indulhat közel tízmillió euróból azért, hogy jobban megértsük a bennünket körülvevő nagy hálózatokat.

A körülbelül hárommilliárd forintos támogatásból a három kutató és kollégáik arra kereshetik a választ, hogy milyen matematikai szabályszerűségek érvényesek a nagy hálózatokra a sejtekben zajló folyamatoktól az emberi agyon keresztül a Facebookig.

A győztes projekt olyan kategóriában született, amely még az EU-ban legrangosabbnak számító alapkutatói pályázatok között is kiemelkedő: ez az úgynevezett ERC szinergiapályázat (ERC Synergy Grant). A pályázatot 2017-ben írta ki az Európai Kutatási Tanács.

A szinergiapályázatok különböző tudományterületek együttműködését segítik, hogy az így keletkező kutatási eredmények új kutatási területeket alapozzanak meg. 2017 novemberében Európa-szerte 295 pályázatot nyújtottak be, melyek közül közel egyéves, háromlépcsős bírálati folyamat végén 27-et választottak ki támogatásra.

A nyertes pályázat célja, hogy a hálózattudomány és a gráfelmélet legújabb eredményeire építve, a két tudományág tudósainak együttműködésével segítse a nagy hálózatok működésének megértését.

A hálózat mint alapfogalom

Az eredmények hatással lehetnek számos további tudományágra, ezért a kutatók folyamatosan konzultálnak majd agytudósokkal, orvosokkal, sejtbiológusokkal, fizikusokkal, kommunikációkutatókkal, a szociális hálózatok kutatóival, közlekedéskutatókkal és informatikusokkal is.

A projektet koordinátorként vezető Lovász László a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professor emeritusa. A világ élvonalába tartozó

matematikus a dinamikusan változó hálózatok jellemzőinek matematikai leírását tűzte ki célul. „A hálózat ugyanolyan alapfogalom, mint a modern tudományban, mint korábban a függvények és differenciálásuk. Természetesen nem volt annyi idő a fejlődésére, mint az analízis esetében, így a matematikai módszereink sokat lehet fejleszteni. Ehhez azonban elengedhetetlen a hálózattudományban és a konkrét alkalmazások során felvetődött kérdések, a gyakorlati megfigyelések és módszerek figyelembevétele. Ezért örülök nagyon, hogy Barabási Albert-Lászlóval, a hálózattudomány kiemelkedő képviselőjével fogok együttműködni. Harmadik társunkkal, Jaroslav Nešetřillel több évtizede dolgozunk együtt, az ő kutatásai igen jól kiegészítik azokat a módszereket, amelyeket tovább akarunk fejleszteni. A Rényi Kutatóintézet munkatársai nagy segítséget nyújtottak a pályázáshoz” – mondta Lovász László.

„Nagy örömmre szolgál, hogy részt vehetek ebben a projektben, amely kivételes lehetőség arra, hogy megerősítsük a hálózattudomány matematikai alapjait. Megtiszteltetés, hogy a gráfelmélet olyan élő legendáival dolgozhatok együtt, mint Lovász és Nešetřil, valamint az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézetének kutatói. Ha jól végezzük a munkánkat, akkor az eredményeink valódi paradigmaváltást jelenthetnek majd” – mondta Barabási Albert-László fizikus, hálózatkutató, a projekt vezető kutatója, a CEU Hálózat- és Adattudományi Tanácsának vendégprofesszora.

Magyarország kiemelkedően teljesít

Az elnyert ERC-pályázatok tekintetében Magyarország messze kiemelkedően teljesít az EU13 országok között: 2007, a program indulása óta a régióban győztes pályázatoknak több mint 40 százaléka hazai kutatóintézetekben dolgozó kutatókhoz kötődik. Ezek közül a győztes pályázatok felét az MTA, közel negyedét a CEU kutatói nyerték el.

Az ERC Synergy Grant támogatásával összesen 27 kutatócsoport kezdheti meg, illetve folytathatja kutatásait, összesen 250 millió eurónyi forrásból. A 27 győztest 295 beadott pályázatból választották ki, háromlépcsős bírálati folyamatban. A kettő-négy vezető tudós irányításával működő

Képaláírás: Barabási Albert-László, Lovász László és Jaroslav Nešetřil
Fotók: Portfolio, MTA, mff.cuni.cz

csoportok hatéves kutatási programokat végeznek. A 27 tudományos projektben 17 ország 63 egyetemének és kutatóközpontjának munkatársai vesznek részt.

Forrás: MTA

Puskázás nincs, megértés van

Az újbudai Bethlen Gábor Általános Iskola és Gimnáziumban mutatkozott be az országban először a UPC Magyarország Digitális Tanterem szolgáltatása. Az új rendszer segítségével a diákok ugyanakkora erőbedobással sokkal több tudást szerezhetnek meg, mint a hagyományos könyvek és munkafüzetek használatával.

Budapest XI. kerületében, az újbudai Bethlen Gábor Általános Iskola és Gimnáziumban tartották meg 2018. október 17-én azt a rendhagyó tanórát, amelynek keretében a diákok dr. Hoffmann Tamással, Újbuda polgármesterével és a jelen lévő újságírókkal együtt az országban először próbálhatták ki a nagyközönség előtt a UPC Magyarország Digitális Tanterem megoldását. A most átadott digitális tanterem felszerelése egy érintőképernyős kijelzőből – táblából –, az azt vezérlő számítógépből, a tanári notebookból, az osztály létszámaival megegyező számú tabletből és azok biztonságos tárolására és feltöltésére szolgáló szekrényből áll. Emellett tartalmazza a teremben a zárt wifi-hálózatot biztosító routert, a tananyagok egy részét adó szoftvereket, valamint az oktatási keretrendszert is. A megoldással kapcsolatos minden információ elérhető a www.digitalistanterem.hu oldalon.

A pedagógusokat is felkészítik

A Digitális Tanteremben a diákokhoz az információk naprakészen, korsze-

rűen, több vizuális elemmel illusztrálva jutnak el, biztosítva ezzel a könnyebb megértést. A program kiemelten támogatja a csoportmunkát azzal, hogy a tanulók egy megosztott képernyőn keresztül közösen tudják megoldani a nekik kiosztott feladatokat. Az ellenőrzés is hatékonyabb, mert a gép különböző sorrendben küldi a feladatokat a diákok tabletjeire, így nem tudnak puskázni egymásról. Könnyebbé válik viszont, hogy a tesztek a rendszer azonnal kijavítja, így nem kell várni az eredményekre, és a hibákat a tanárral együtt rögtön ki is tudják elemezni a tanulók. A Digitális Tanterem része a pedagógusok felkészülését segítő, speciális továbbképzési program is.

Forrás: ujbuda.hu

A gyűlölet elutasítására tanít

Negyven közintézményben lesz elérhető a világ legnagyobb történelmi videóinterjú-gyűjteménye

A Soá Alapítvány új oktatóterme az ELTE Egyetemi Könyvtárban

Monok István, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Könyvtár és Információs Központ főigazgatója elmondta: a könyvtár szervezetében működő Elektronikus Információs Szolgáltatás (EISZ) Nemzeti Programon keresztül a magyar állam négy részletben vásárolja meg a hatalmas forrásanyag örökre szóló hozzáférési jogát a ProQuest tudományos tartalomszolgáltató cégtől.

A Vizuális Történelmi Archívum életútinterjúinak

az 1937–1938-as nankingi mészárlás, az 1978 és 1996 közötti guatemalai népirtás és az 1975 és 1979 közötti kambodzsai genocídium témájában készült anyagokkal.

Az archívum digitalizált, indexált és percre lebontva kereshető, hiperhivatkozásokkal ellátott tartalmának kutatását 64 ezer kulcsszó, 1,8 millió név és több mint 710 ezer kép segíti.

Az archívum bemutatóján Karen Jungblut, az USC

Negyven magyarországi és határon túli közintézményben, megyei könyvtárakban, múzeumokban, egyetemeken és más kutatóhelyeken lesz elérhető a világ legnagyobb digitális videóinterjú-gyűjteménye – adta hírül az MTI 2018. október 29-én. A Dél-kaliforniai Egyetem (USC) Soá Alapítványának Vizuális Történelmi Archívuma több mint 54 ezer életútinterjút tartalmaz genocídiumok túlélőitől és szemtanúitól.

túlnyomó része a holokauszt túlélőivel és szemtanúival készült, az adatbázis azonban az elmúlt években kibővült az 1915–1923 közötti örmény népirtás, a ruandai tuszika ellen folytatott 1994-es genocídium,

Soá Alapítvány globális kezdeményezésekért felelős igazgatója hangsúlyozta: az adatbázisban több mint 700 Magyarországon és több mint 1300 magyar nyelven felvett oral history interjú található, mintegy hatezer interjúalany született Magyarországon, és több mint nyolcezeren beszélnek a második világháború előtti, alatti és utáni Magyarországról az interjúkban – emelte ki. Rafael Sidi, a ProQuest alelnöke az eseményen elmondta: az EISZ az első országos szintű kezdeményezés, amely megvásárolta az archívumhoz való hozzáférési jogot. Hozzáfűzte: ma minden korábbinál fontosabb toleranciára, a gyűlölet elutasítására tanítani a fiatalokat, az archívum ennek az eszköze is.

Tankönyvpiac pró és kontra

Elmarasztalta Magyarországot a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) a tankönyvpiac állami monopolizálása miatt. Kimondta: a hatóságok megsértették több, iskolai tankönyvek forgalmazásával foglalkozó cég jogait – adta hírül az MTI 2018. október 16-án. Egy napra rá arról számolt be a hírügynökség, hogy a kormány fellebbezni fog a strasbourgi EJEB keddi elsőfokú, nem jogerős ítélete ellen.

A felperesek – a Könyv-Tár Kft., a Suli-Könyv Kft. és a Tankönyv-Ker Bt. – a magyarországi tankönyvkiadás és -forgalmazás 2011-es, illetve 2012-es centralizálása miatt fordultak a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságához. Az EJEB kimondta: az átalakítás tisztességtelen terheket rótt az érintett vállalatokra, megfosztva őket korábbi vevőköriktől, a változtatások pedig gyakorlatilag monopolpiac kialakulásához vezettek az iskolai tankönyvellátásban.

Az elsőfokú ítélet szerint a hatóságok ezzel megsértették az Emberi Jogok Európai Egyezményének a magántulajdon védelméről szóló cikkét. A kormány fellebbezni fog a strasbourgi EJEB elsőfokú, nem jogerős ítélete ellen, amely „nem a tankönyvpiaci kiadványok fejlesztésének állami monopolizálása, hanem a tankönyvek iskolákba történő kiszállításának 2011 decemberében bevezetett és 2013-tól alkalmazott központosítása kapcsán született” – közölte az Emberi Erőforrások Minisztériuma (Emmi) október 18-án. Bár az

EJEB elsőfokú ítéletében kimondta, hogy a hatóságok megsértették több, iskolai tankönyvek forgalmazásával foglalkozó cég jogait, az Emmi erre úgy reagált, hogy a korábbi gyakorlat szerint minden kiadó saját maga szállította ki a tankönyveit, majd a központosítás nyomán a terjesztési feladatokat a Kello látta el.

Ez a rendszer mára egyértelműen bevált, valamennyi tankönyv egyszerre érkezik meg az iskolákba, átlátható módon és olcsóbban. „Az, hogy egyes cégek ezzel nem jártak jól, valószínűsíthető, de a tanulók és a családok egyértelműen nyertesei az átalakításnak: a családok 2013-ban 7,23 milliárd forintot költöttek tankönyvekre, 2018-ban pedig 1,5 milliárd forintot, emellett a kormány bevezette az ingyenes tankönyvellátási programot” – hangsúlyozta a minisztérium.

Ma már több mint egymillió diák kap ingyentankönyvet: az elsőől a kilencedik évfolyamig minden tanuló, a tizedik évfolyamtól pedig valamennyi rászoruló, úgy,

mint a tartós beteg, sajátos nevelési igényű diákok, illetve azok, akik három vagy több gyereket nevelő családban élnek.

Forrás: MTI/Czeglédi Zsolt

Változtatnak a tanárképzésen?

Korábban hozták az egyéves tanítási gyakorlatot

A hír szerint Horváth Zita az Inforádióban mondta el, hogy látják a tanárképzés erősségeit és hiányosságait. „2006-ban bevezették Magyarországon a bolognai rendszert az alapszakokkal, ehhez 2009-ben társult a tanári mesterszakok rendszere. 2013-ban lett visszahozva az osztatlan tanárképzés” – idézte fel a képzés alakulását a helyettes államtitkár.

Kijelentette: ezután lassan emelkedett a tanárszakokra jelentkezők száma, de tudja, „van még feladat”, ami a pályakép megítélésével is összefügg. „Ezt célozza a pedagógushallgatóknak szóló Klebelsberg-ösztöndj is, amit szeptembertől már a gyógypedagógushallgatók

Tervezi a kormányzat, hogy a pedagógusképzésben korábban hozzák a gyakorlati tudás átadását, az egy év összefüggő tanítási gyakorlatot – mondta Horváth Zita felsőoktatási helyettes államtitkár – adta hírül az Eduline 2018. november 7-én.

is megpályázhatnak” – tette hozzá. Az oktatásirányítás jelenleg vizsgálja annak a lehetőségét, hogy a tanítóképzésbe is kiterjesszék az ösztöndíjrendszert.

...

Az ötlet, hogy a pedagógusképzésben korábban hozzák a gyakorlati tudás átadását, az egy év összefüggő tanítási gyakorlatot, már fölmerült. Igaz, akkor a tanárhiány gyors pótlására javasolta

Szabó Zsuzsa, a PSZ elnöke szintén az Inforádióban 2018. augusztus 3-án: „Az egyik megoldási út, hogy a nyugdíjas kollégák továbbfoglalkoztatását egyszerűsíteni kellene, de még ennél is fontosabb, hogy a fiatalabb kollégák – akik főiskolák, egyetemek utolsó évesei – gyakorlati képzési helyét kellene adott iskolához kötni, mi ebben az irányban szeretnénk a tárgyalásokat elkezdni.”

Forrongó oktatáspolitikai

kolában van, utána egy-két órát a házi feladat írásával tölt. Ha csak egy órával számoljuk a házi feladatot, a gyerekek átlagosan öt órával „dolgoznak” többet hetente, mint a nyolcórás munkarendben kenyeret kereső felnőttek. A (jó) tanárok tisztában vannak a házi feladatok gyakorta XXL-es mennyiségével. Fekete Szabolcs, a Győri Szolgáltatási Szakképzési Centrum Móra Ferenc Sportiskolai Általános Iskola és Szakgimnázium tagintézményvezető-helyettese napi egy, legfeljebb két házi feladatot ad a diákjainak. Elmondása szerint ezeket öt perc alatt

ügyét Magyarországon. Tordai Bence, a Párbeszéd országgyűlési képviselője rögzítette: szeretnék, ha az oktatásban valósággyá válna a „minden gyermek egyenlően számít” elv.

Sürgős az oktatás minőségének javítása

Dr. Ábrahám László, az Együtt a Jövő Mérnökeiért Szövetség (EJMSZ) elnöke arról beszélt 2018. október 17-én, hogy sürgősen foglalkozni kell az oktatás minőségének javításával. Növelni kell az oktatásra szánt forrásokat minden területen. Nem csupán a tanárok fizetésének versenyképessé tételével, hanem a szakképzési centrumok technikai fejlesztésével, illetve a tudásátadást segítő digitális eszközök használatával is – hangsúlyozza az EJMSZ elnöke. Arra is felhívta a figyelmet, hogy a jövőben a tanárok képzését, fejlesztését muszáj kiemelten kezelni. Enélkül elképzelhetetlen, hogy bővüljön azon gyerekeknek a száma, akik a műszaki és természettudományos pályák iránt érdeklődnek.

Az elmúlt hónap oktatáspolitikai eseményeit nézve Arkagyij Rajkin ma már közismert mondanása jutott eszembe: „Válámi ván, de nem áz igázi.” Lemondott egy budapesti iskolaigazgató, egy győri tagintézményvezető-helyettes napi egy, legfeljebb két házi feladatot ad a diákjainak. Az MSZP–Párbeszéd benyújtotta az oktatási minimumprogramot. A mérnök az oktatás minőségének javítását követeli. A szakszervezetek megoldásokat keresnek.

Igazgatói segélykiáltás

A rendszer teljes csődjére, a pedagógusok reménytelen helyzetére és a diákokra nehezedő terhekre hivatkozva beadta lemondását a budapesti Farkasréti Általános Iskola intézményvezetője, Fazekas László. A lépést – mint írja – segélykiáltásnak szánja.

A Dél-budai Tankerületi Központ Intézményi Tanácsának címzett, 2018. október 17-én kelt írásában a pedagógus kilenc oldalon keresztül részletezi, miért nem vállalja a következő tanévben az iskola vezetését. „(...) sok minden megváltozott bennem, hiszen az oktatási rendszer működésképtelensége iránti félelmem csak további megerősítést nyert, és el kellett gondolkodnom, én vagyok-e az oka, és tudok-e rajta változtatni, vagy oktatásirányítási rendszerhibáról van szó. Intézményvezetői tapasztalatomra alapozva jelentős rendszerhibára gyanakszom, amelyet helyi szinten csak csökkenteni lehet” – írja az igazgató. Lemondásához jelíget is választott, Babits Mihály szavait idézi: „Mert vétkesek közt cinkos aki néma.”

meg lehet oldani. „Vallom, hogy a továbbtanuláshoz nem szükséges tantárgyakból nem szabad elárasztani a gyerekeket írásbeli házi feladattal. A tanuló abban legyen minél jobb, amiben el szeretne mélyülni, amire szüksége lesz a későbbiek során. Tény, hogy a gyerekek leterheltsége sokat nőtt az elmúlt évtizedek során.”

Oktatási minimum

Az MSZP–Párbeszéd 2018. október 24-én nyújtotta be az Országgyűlésnek a februárban a Jobbiknál kívül kilenc ellenzéki párt által aláírt, civil szervezetek közreműködésével készített oktatási minimumprogramot, amely ciklusokon átívelő, pártfüggetlen oktatási javaslatcsomag. Kunhalmi Ágnes az erről szóló sajtótájékoztatón elmondta: a magyar oktatás számos válságtünetet mutat: nő a funkcionális analfabéták száma, növekszik a pedagógushiány, a középosztály „kimenekíti” gyerekeit az állami közoktatásból, a szakképzés zsákutcás. 2018-ban akkor kap megfelelő minőségű és mennyiségű tudást egy gyermek, ha családjának van pénze. Ha az Országgyűlés elfogadja a programot, akkor rendbe lehet tenni az oktatás

Szakszervezeti utak

Két alkalommal is megerősítette az Emmi Oktatási Államtitkársága, hogy már nincs napirenden a pedagógusok munkaterhelésének kérdőíves vizsgálata. A felmérést a PDSZ kezdeményezte; a minisztérium kezdetben együttműködőnek bizonyult, ám miután a PDSZ nyilvánosan is kifogásokat emelt a kérdőívtervezet ellen, meggondolták magukat.

A Pedagógusok Szakszervezete a vidéki tanévnyitók tapasztalatait, a kollégák problémáit összegyűjtve szorgalmazza az érdekegyeztetést – nyilatkozta Szabó Zsuzsa, a PSZ elnöke a szakszervezet Békés Megyei Szervezete évindító értekezletén 2018. október 24-én. A Pedagógusok Szakszervezete új partneri együttműködésben gondolkodik a fenntartóval és a jogalkotókkal.

Forrás: 444, Kisalföld, eduline, Népszava, beol, PL-összeállítás

Nőtt a gyermekleterheltség

A hazai diákok többsége 16 óráig is-

ALKOTÓ PEDAGÓGUSOK MŰVEIT VÁRJUK!

Sok olyan pedagógus él köztünk, aki napi munkája mellett tollal, ecsettel, kézimunkával vagy más eszközzel még egy vonalat szeretne vésni az öröklét falába, de nem akar hivatásos művésszé válni, mert elhivatott képviselője pályájának. A Pedagógusok Lapja szívesen mutatja be őket, alkotásaikat. Kérjük, aki szeretné megmutatni magát, műveiből (kép, rajz, festmény, fotó, kézimunka, vers, próza, illetve bármely más művészeti tevékenység) küldjön néhányat, valamint rövid önéletrajzát a millei@pedagogusok.hu e-mail-címre vagy a Budapest 1417, Pf. 11 postacímre.

Jávorka Csaba varázslatos világok festője

A nevem Jávorka Csaba, jelenleg már nyugdíjas pedagógus és diploma nélküli festőművész.

Az Újpetrei Nevelési Központ igazgatójaként 41 évnyi munka után mentem nyugdíjba.

A Baranya megyei szakszervezet néhány képviselőjének, illetve aktivistájának tanácsára jelentkeztem az Alkotó pedagógusok közé. Eddig 18 önálló kiállításom volt. Képeim Magyarországon többek között Pécsen, Budapesten, Budaörsön, Sződligeten, Piliscsabán, külföldön Németországban, Ausztriában voltak láthatók. Aki a munkám, tevékenységem után érdeklődik, a javorkacsaba.hu oldalon bővebben is megismerkedhet velem és a művészetemmel.

Köszönet egy csodavilágért

„Az alkotás öröme

Pest Megye – Monor. A Nemzetőr Általános Iskolában tanít Tóthné Anka Margó, akire méltán lehetünk büszkék. Margó az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán rajz–vizuális kommunikáció szakon végzett. 1996-ban Pestről Csévharasztra, majd Monorra költözött. A rajz tanítása mellett utazó gyógypedagógus, szobrász-, grafikus-, keramikus-, kézművestáborok szervezője. A Csillagfürt Művészeti

Klub vezetője, ahol pályázatra készít fel gyerekeket.

Sikeres pályáját mutatja, hogy kétszeres Savoyai Jenő-díjas.

Rajzaiból, szobraiból az ország több helyszínén láthattunk kiállítást. 1997-ben a ráckevei Savoyai-kastélyban ünnepélyes keretek között avatták fel Savoyai Jenő herceg Margó által készített mellszobrát. Az alkotás egyedi, hiszen az egyetlen életnagyságú mellszobor a hercegről.

1998-ban ismét kiemelkedő alkotás született keze alól. Mária Krisztina – Mária Terézia gyermeke – mellszobra is elkészült. Az átadáson jelen volt dr. Habsburg Ottó.

Elismerésre méltó munka készítette arra Szentirmay Cecíliát, a PSZPMSZ Monor Járási Szervezetének titkárát, hogy tollat ragadjon. A Pest megyei Monor Nemzetőr Általános Iskolájában tanító Tóthné Anka Margónak mondott így köszönetet, mert a szürkeségből csodavilágot teremtett. Az alábbiakban Szentirmay Cecília írását közöljük.

Gyerekekkel készített pályaművekkel sikeresen szerepelnek országos pályázatokon. Amiért a cikk íródott, egy kiemelkedő tevékenység, elismerésre méltó munka. Margó és kis csapata a monori vasútállomást tették színessé, vidámabbá – a teljes vasúti aluljáró szürkeségből csodavilágot teremtettek.

Gyermekebarát légkör jellemzi munkáját a szülők és a tanulók nagy örömeire. Művészetét megpróbálja átadni a rajzolni, festeni szerető gyerekeknek. Gyógypedagógusként azokat is tudja motiválni, akik talán máshol nem érnének el sikert, elismerést. Tanítványai, kollégái tisztelik, szeretik.”

Az óvoda jövőjéről tárgyaltak

Ülést tartott a PSZ Óvodapedagógiai Tagozatának intézőbizottsága 2018. október 9-én a szakszervezet budapesti székházában.

Totyik Tamás, a PSZ alelnöke adott tájékoztatást a nyári tisztújító kongresszus óta eltelt időszakról. Szó volt az Óvodai nevelés országos alapprogramja módosításából adódó problémákról, az óvónőhiányról, a kistélepi óvodák gondjairól, a Nemzeti alaptanterv koncepciójának óvodákat érintő hatásairól, a tervezett 0. évfolyam bevezetésének várható következményeiről, továbbá a tagozat hosszú távra szóló programjáról is. Emellett szóba került a PSZ imázsfilmje is, elhangzott, az óvónők közül sokan nagyon sajnálták, hogy az óvodapedagógusok, maga az óvoda nem jelent meg benne mint a közoktatás fontos része.

A tagozat – a hagyományoknak megfelelően – országos szakmai értekezletet tervez a jövő év tavaszán. Ennek időpontja később válik ismertté.

SZEF-siker az európai diplomáciában

Dr. Mayer Lajost, a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) Nyugdíjas Választmányának elnökét választották a FERPA (Fédération Européenne des Retraités et des Personnes Agées/European Federation of Retired and Older People) 8. Kongresszusán elnöké Brüsszelben.

Ezzel a SZE mindkét rétegszervezetének elnöke bekerült az európai szakszervezeti vezetők körébe, hiszen Nagy Viktória, a SZE Ifjúsági Tagozatának (SZE FIT) elnöke 2017. december 12. óta az ETUC Ifjúsági Bizottságának elnöke. Közép- és Kelet-Európából még nem töltöttek be ilyen magas tisztséget a szervezetben. Figyelemre méltó, hogy mindketten ugyanazon ma-

gyar konföderáció, a SZE tagjai. A 80 milliós tagságú ETUC (Európai Szakszervezeti Szövetség) egyik fontos rétegszervezete a FERPA, az Idősek és Nyugdíjasok Európai Szövetsége, amely ma az európai nyugdíjas és idős emberek legrepresentatívabb szervezete, tevékenysége fókuszában a szociális védelem fejlesztése/erősítése áll, különös tekintettel a nyugdíjakra,

az egészség gondozására, a társadalmi kirekesztődés elleni harcra és a szegénységre. A FERPA 25 európai ország 39 nyugdíjas-tagszervezetét tömöríti, mintegy tízmillió egyéni, tagdíjat fizető tagja van. A FERPA 7. kongresszusát 2015-ben Budapesten rendezték. Bővebben: <https://szef.hu/rovatok/93-nyug-dijas/3176-mayer-lajos-a-ferpa-elen>

PSZ-elismerés az igazgatónak

Moss László, a budapesti Eötvös József Gimnázium igazgatója technikai okok miatt 2018. október 30-án tudta átvenni pedagógusnapi kitüntetését, a PSZ által alapított Eötvös József-émlékérem ezüst fokozatát.

Moss László szakmai felkészültsége kiemelkedő, tankönyvek írásában vett részt. Az V. kerület egyetlen igazgatója, aki szakszervezeti tag. Intézményvezetőként a legnagyobb mértékben támogatja a gimnáziumban folyó szakszervezeti munkát. Nem véletlen, hogy a kerület iskolái közül itt van a legtöbb szakszervezeti tag. A tagok és a tisztségviselők elé sohasem gördít akadályt, ha valamilyen szakszervezeti rendezvényen kell részt venniük. Az elismerést Szabó Zsuzsa elnök és Gosztonyi Gábor alelnök adta át.

Monori pedagógusok palacsintája

Monor Város Önkormányzatának támogatásával, a Lokálpatrióta Egylet szervezésében minden év október első hétvégéjén jótékonyági főzést rendeznek Monoron. Így volt ez idén is, 2018. október 7-én zajlott a IX. Jótékonyági Főzés. A rendezvény a gyerekekért van, a bevételt az ő javukra használják fel. A Pedagógusok Szakszervezetének Monori Járási Szervezete is több éve képviselteti magát ezen a jótékonyági programon. A pedagógusok felváltva sütik, árulják a palacsintát, és ennek a finomságnak minden évben sikere van. A rendezvényt idén Monor város polgármestere, dr. Zsombok László nyitotta meg, méltatva azokat, akik szabadidejüket nem sajnálva részt vesznek rajta, mert fontosnak tartják a jótékonyagságot.

Szentirmay Cecília járási titkár

Precedensértékű ítélet

**Kártérítés jár
a gyöngyöspatai gyerekeknek
a szegregáció miatt**

Képünk illusztráció

Precedensértékűnek számító, nem jogerős döntés született október 16-án az Egri Törvényszéken: Román Tamás bíró forintosította azt a kárt, amelyet az állam – korábban az önkormányzat – azzal okozott, hogy a gyöngyöspatai Nekksei Demeter Általános Iskolában 2004 és 2014 között származásuk alapján különítettek el roma és nem roma gyerekeket. A döntés ugyan csak első fokon született, de a rendszerváltás utáni jogállam egyik történelmi jelentőségű ítéletének tekinthető.

Több mint egy órán át sorolta Román Tamás bíró, tanévekre és egyénekre lebontva, hány forint nem vagyoni kártérítést kötelező fizetnie az I. rendű alperes Gyöngyöspata Község Önkormányzatának, a II. rendű Nekksei Demeter Általános Iskolának és a III. rendű alperes Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Hatvani Tankerületének, azért, mert az iskola fenntartója, az önkormányzat és az állam megsértette a gyerekek – időközben közülük többen már fiatal felnőttek – egyenlő bánásmódhoz fűződő jogát azzal, hogy jogellenesen elkülönítette őket, számukra alacsonyabb oktatási színvonalat nyújtott, hátrányos megkülönböztetésben is részesítve ezáltal a gyerekeket. A teremben végighallgatták az ítéletet az érintett fiatalok, illetve törvényes képviselőik, akik korábban is majdnem minden tárgyalást végigültek.

„Maguk mit szólnának hozzá, ha ilyen iskolába járna a gyerekekük?”

A csaknem három éve húzódó elsőfokú tárgyalássorozat végére tett ezzel pon-

tot a bíróság, amely szakértők és tanúk meghallgatásával alaposan feltárta, hogy a felperes gyerekek milyen körülmények között jártak iskolába.

Az ítélet kihirdetése előtt a bíró megkérdezte, van-e valaki a közönség soraiban, aki szólna. Felállt egy negyven körüli nő, bemutatkozott, és az államot képviselő ügyvédek felé fordult.

– Az én lányom húszéves. A patai iskolába járt. Sehová nem veszik fel, egy tesztet sem tud kitölteni. Maguk mit szólnának hozzá, ha ilyen iskolába járna a gyerekek? A lányom nem tud már mit kezdeni az életével. Csak ennyit akartam mondani.

A kártérítés

A bíró a 63 felperes kárigényéből 62 esetben folytatta le a bizonyítási eljárást. Az eredetileg igényelt, összesen 290 millió, a per során 143 millió forintra módosult eredeti kárigényből 89 millió forintot állapított meg. Két felperes igényét teljesen elutasította, 12 esetben teljesen helyt adott a keresetnek, 48 esetben pedig részben

adott helyt. Román Tamás összesen 226 tanév vonatkozásában ítélte kártérítésre az alpereseket. A legkisebb kártérítés 200 ezer, a legnagyobb – azé a gyereké, aki a leghosszabb ideig járt a szegregáló iskolába – három és fél millió forint. Az ítéletnek az is különös nyomatékot ad, hogy a roma gyerekek oktatási elkülönítése miatt az Európai Bizottság elindította Magyarországgal szemben a kötelezettségszegési eljárást.

Tetten érhető rasszizmus

A gyöngyöspatai Nekksei Demeter iskola akkor került reflektorfénybe, amikor 2011-ben a jobbikos polgármester hívására szélsőjobboldali, paramilitáris szervezetek érkeztek a településre, és hetekig masíroztak a cigányok lakta utcákban, félelemben tartva az ott élő családokat. Az iskolában olyan durván volt tetten érhető a rasszizmus, hogy 2011-ben az akkor még működő kisebbségi ombudsmani hivatal részletes jelentésben tárta fel a jogsértéseket, visszaéléseket.

Forrás: 168 óra

Pénzügyi tudatossággal a szegénység ellen

A szegénység világnapját immár negyedszázada minden év október 17-én tartják. A nap az alapvető emberi jogok tiszteletben tartását és a szegénység elleni küzdelem fontosságát hirdeti. Magyarországon az Oktatási Hivatal 2018 elején több mint 88 ezer hátrányos helyzetű és 98 ezer halmozottan hátrányos helyzetű fiataalt regisztrált. Tehetünk-e, és mit tehetünk azért, hogy az ő sorsuk jobb legyen?

A K&H pénzügyi vetélkedőjének szervezői a világnap alkalmából a felnövekvő generáció válaszait kutatták azokra a kérdésekre: hogyan tanítható meg a gyerekek számára a pénz értéke? Mit tehetünk a szegénység mérsékléséért?

Horváth Magyary Nóra, a K&H Csoport kommunikációs ügyvezető igazgatója, a vetélkedő zsűrijének elnöke ezzel kapcsolatban úgy fogalmazott: „Vezető pénzügyi intézetként hisszük, hogy felelősek vagyunk azért a társadalomért, amelyben élünk. A K&H Vigyázz, kész, pénz! című pénzügyi vetélkedőjét és annak új ismeretanyagát, a vigyázz#KáPé vlogot éppen azért hoztuk létre, hogy a fiatalok naprakész és készség szintű pénzügyi ismeretekkel lépjenek a felnőttéletbe. Tudjanak mérlegelni, felelős döntéseket hozni, és így később például ne essenek adósságcspadákba, fel tudják mérni az igényeik és a pénzügyi lehetőségeik összefüggését.”

A gyerekek pénzügyi tudatosságának fejlesztése

Szél Dávid gyermekpszichológus szintén megerősítette: a gyerekek pénzügyi tudatosságának fejlesztésére szükség van. Kifejtette: „Nagyon fontos különbséget tenni a szegények vagy nincstelenek, illetve a középosztálybeliek és a felső tízezer pénztudatosságában. Ennek ellenére megfigyelhető egy érdekes jelenség például az alsós gyerekek körében, hogy a létminimumon élő és a felső osztálybeli családok gyerekei hasonlóan nem érzik át a pénz jelentőségét, hasonlóan nem alakult ki náluk a pénztudatosság. Van egy illuzórikus elképzelés a pénzzel kapcsolatban, hogy majd a távoli jövőben korlátlan mennyiségű pénzünk lesz. Azon viszont nem igazán gondolkodtak el, hogy ennek van-e realitása, illetve ha van, akkor az eléréséhez tenni is kell valamit.”

A pszichológus tapasztalatai szerint a pénz értékét eredményesen nyílt kommunikációval, példákkal taníthatjuk meg a gyerekeknek. A tanításhoz pedig a K&H Vigyázz, kész, pénz! pénzügyi vetélkedő vloggerét, KáPét is segítségül hívhatjuk, aki vlogjában személyes történeteinek keresztül ismerteti meg az alapvető pénzügyi fogalmakat.

A K&H Csoport társadalmi szerepvállalásának részeként évek óta kiemelten támogatja a hátrányos helyzetű térségek fiataljait. A K&H Vigyázz, kész, pénz! pénzügyi vetélkedőn a hátrányos helyzetű térségek-ből legtöbb diákot nevező iskolát különdíjjal, bruttó 500 ezer forinttal díjazza. A versenyre 2018. október 1-jétől 2019. január 18-ig lehet nevezni.

További információk, nevezés, vigyázz#KáPé vlog: <https://www.kh-vigyazzkeszpenz.hu/>

PL-összeállítás

KI SZÁMÍT SZEGÉNYNEK MAGYARORSZÁGON?

A KSH utolsó kutatása szerint egy év alatt 76 ezer fős mérséklődés mellett összesen 2 millió 465 ezer ember tartozik a szegénység legalább egy dimenziójába, vagyis a teljes lakosság 25,6 százaléka. Ferge Zsuzsa szociológus a Népszavának 2018. október 17-én adott interjújában úgy vélekedett: így vagy úgy minden magyar kiszolgáltatott helyzetbe került. A szegénység legelismeretebb magyar kutatója szerint más országokban a központi forrásokból az egyenlőtlenségeket szeretnék csökkenteni, nálunk pont ellenkezőleg: a nem kimondott, de valóságos cél az egyenlőtlenségek növelése. Milyen más magyarázat lenne rá, hogy Magyarországon gazdag és szegény ugyanakkora adókulccsal adózik? A progresszív adózást, amely legalább nagy vonalakban a jövedelemhez igazította a befizetendő adó mértékét, a Fidesz szüntette meg. A családi pótlék összege tíz éve változatlan, a családi adókedvezményeket viszont, amelyek nőnek, csak a magas jövedelemmel rendelkezők tudják igénybe venni.

Sans Forgeticával a felejtés ellen

Íme, ilyen a Sans Forgeticával írt szöveg. Az ausztrál kutatók szerint az új betűtípussal könnyebb megjegyezni az elolvasottakat.

Ha ezzel a betűtípussal nyomtat ki valamit, könnyebben megjegyezi majd a szöveget

Az iskolások lehetnek az ausztrál tudósok által készített betűtípus legnagyobb nyertesei, az új font ugyanis segít, hogy a leírt szövegeket könnyebben megjegyezze az olvasó. Négy száz diákon tesztelték, meglepő eredmény született.

A legtöbben talán nem is gondolnák, hogy az elolvasott szöveg megjegyzéséhez a használt betűtípusnak is köze van. Legalábbis erre jutottak az ausztráliai Royal Melbourne Institute of Technology (RMIT) kutatói a Sans Forgetica nevű font tanulmányozása közben.

Egy teljesen új betűtípusról van szó, amelyet az intézmény munkatársai készítet-

tek, és mivel különleges fejlesztés, több szempontból is eltér a „rendes” betűktől. A vele írt szöveg egyrészt balra dől, másrészt a betűk nem teljesek, ugyanis lyukak vannak köztük, így első pillanatra olyan, mintha egy befejezetlen írással lenne dolga az embernek.

A furcsa kialakítás persze nem a véletlen műve: a kutatók sze-

rint agyunkat sokkal jobban megdolgoztatja a hétköznapiól nagyban eltérő forma, de annyira azért mégsem, hogy rontsa az olvasási élményt. Hatása ugyanakkor mégsem itt, hanem a memória terén érzékelhető: az eddigi eredmények alapján úgy tűnik, hogy a Sans Forgeticával írt szövegeket könnyebb megjegyezni, illetve erre utal a vele végzett kísérlet eredménye.

A kutatók 400 diákot vontak be az új betűtípussal kapcsolatos tesztekbe. A csoport egyik fele egy megszokott, Arialal írt szöveget kapott, a másik azonban már az újonnan létrehozott betűvel írtat használt. Azok a tanulók bizonyultak jobbnak, akik a hagyományos font helyett a Sans Forgeticával készült szöveget olvasták. Bár láthatóan iskolai körülmények között lehet előnyös a használata, a szakemberek szerint a Sans Forgetica (melynek a neve is különleges, az angol forget, vagyis felejtani igéből ered) nem feltétlenül csak a diákságnak nyújt segítséget. Hétköznapi használatra, például fontos határidőhöz kapcsolódó események, név- vagy születésnapok, családi események részletei ugyanúgy felírhatók vele – és talán könnyebben meg is jegyezhetők. A betűtípus egyébként bárki számára letölthető és feltehető a számítógépre, ingyen.

Forrás: hvg.hu

Miért foszlanak szét az álmaink?

Mindenki álmodik. Aki azt gondolja, hogy nem, az is, csak nem emlékszik rá utólag. Arról, hogy miért álmodunk, mi a jelenség funkciója, egyelőre nincs tudományos konszenzus, ám a működési mechanizmusát már sikerült aránylag jól feltérképezni.

Az alvás különféle fázisokból áll, ezek közül az úgynevezett REM (rapid eye movement, azaz gyors szemmozgás) fázis az érdekes, ilyenkor a legaktívabb az agy, miközben a test izmai átmenetileg megbénulnak; és jellemzően ilyenkor álmodunk. Az emlékezetünk, amely az álmokat vagy az ébren megtapasztalt eseményeket rögzíti, két fázisban működik: az emlékek először a rövid távú memóriába kerülnek, majd onnan átíródnak a hosszú távúba. Ebben az átírásban a noradrenalin nevű hormon a főszereplő, amely a hangulatunk meghatározásában, az izgalmi állapot kialakításában játszik nagy szerepet. Alvás közben a noradrenalin csak minimális mértékben termelődik az agyban, pont azért, hogy tudjunk pihenni. Ezért az álmok a rövid távú memóriába kerülnek be, aztán eltűnnek, sosem jutnak át a hosszú távú emlékek közé. Kivéve persze, ha mégiscsak leesik egy kis noradrenalin, ami megoldja az álmok átvezetését a hosszú távú emlékezetbe. Ez több okból is megtörténhet, a legjellemzőbb az, hogy egyszerűen felriadunk, az agyunk rögtön ébrenléti állapotba kapcsol, és elkezd termelni a normál működéshez szük-

séges hormonokat. Vagyis azokra az álmokra emlékszünk, amelyek közben vagy kicsivel utánuk felébredtünk – akár reggel, akár az éjszaka közepén. Ez az oka annak is, hogy közvetlenül ébredés után még úgy-ahogy emlékszünk egy álmra (ilyenkor még a rövid távú memóriából hívjuk elő), de aztán gyorsan szétfoszlanak, elkezdnek törődni, miközben nem íródnak át a hosszú távúba, így csak töredékesen maradnak meg.

A másik tipikus ok, hogy az álom tartalma erős érzelmeket mozgat meg, és ez felpíszkálja a noradrenalin termelését, de éppen csak annyira, hogy még ne ébredjünk fel. Ezért szoktunk élénken emlékezni a rémálomokra, míg a kellemeseket tipikusan elfelejtjük.

Arra, hogy emlékezzünk az álmokra, kondicionálni is lehet az agyat. Ehhez annyi kell, hogy elalvás előtt igyekezzünk arra koncentrálni, hogy reggel majd szeretnénk emlékezni az álmunkra, illetve ébredés után első teendőként lejegyezni, ami emlékünknél megmaradt az álmról.

Forrás: [Index](#)

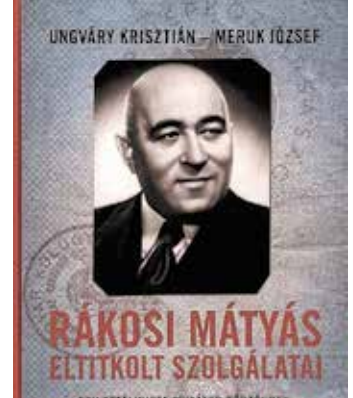
Bepillantás egy sztálinista diktátor életébe

A XX. század egyik meghatározó magyar történelmi személysége volt Rákosi Máttyás, akinek neve egy egész történelmi korszakot fémjelez. A korszakot végül az 1956-os forradalom söpörte el.

Egy véletlennek köszönhetően Ungváry Krisztián történész 2016-ban hozzájutott Rákosi irathagyatékának több mint háromszáz darabos kollekciójához. Ennek eredetéről csak annyit lehet tudni, hogy egy műbőr táskába csomagolva került elő Ciprus szigetén egy szállodai szobából. Ez az izgalmas és olvasmányos könyv erre a különleges iratanyagra támaszkodik, és egyedülálló bepillantást enged egy olyan ember mentalitá-

sába és döntéseibe, akitől egy egész ország sorsa függött. A személyes dokumentumokon és ezek értő elemzésén keresztül jobban megérthetjük azt a kommunista szubkultúrát is, amely Rákosi számára magától értetődő közeg volt, és amely hosszú időn át rányomta bélyegét Magyarország történelmére.

Az Ungváry Krisztián és Meruk József által írt Rákosi Máttyás eltitkolt szolgálata címmű könyvet a Jaffa Kiadó adta ki 2018-ban.

Visszatért az Arany-busz

16 hónap alatt 30 ezer kilométer, 250 helyszín, 95 ezer látogató

A Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) Arany János születésének 200. évfordulója alkalmából indított autóbuszos vándorkiállítás óriási érdeklődés mellett tizenhat hónapon át járta az országot és a határon túli magyar lakta településeket. Az MTA székháza elé, Arany életének utolsó helyszínére 2018. október 31-én érkezett.

A 2017. júliusi indulás óta folyamatosan úton volt a busz, több mint 250 településre jutott el. Összesen közel 30 ezer kilométert tett meg. Arany János életének fontosabb állomásain, Nagyszalontán, Debrecenben, Geszten és Nagykőrösön is járt.

A legtávolabbi helyszín a Budapesttől 800 km-re fekvő Kézdivásárhely volt, de Erdély több más városában, sőt a Felvidéken és Horvátországban is bemutatták a kiállítást.

A tizenhat hónap alatt közel százezen látták, ami azt jelenti, hogy az Arany-busz minden idők egyik legtöbb látogatót vonzó vándorkiállítása volt.

A sikert mi sem jelzi jobban, mint hogy öt vendégkönyvet töltöttek meg az elismerő bejegyzések. Ez év májusában a Magyar Múzeumi Egyesület különdíjjal tüntette ki az Arany 200 buszt. **Forrás: MTA**

Ady Endre születésnapjára

Ady Endre Érmindszenten született 1877. november 22-én. A XX. század egyik legjelentősebb költőjévé, a magyar politikai újságírás egyik legnagyobb alakjává tette munkássága. A műveltségről, irodalomról írt cikkei a fejlődést és a haladást sürgetik. Költészetének témái az emberi lét minden jelentős területére kiterjednek. Hazafi és forradalmár, példamutató magyar és európai. A szerelemről vagy a szülőföldjéről írt versei éppoly lényeges kifejezései az emberi létnek, mint a szabadság, az egyenlőség, a hit vagy a mulandóság kérdéseiről írott költeményei. A 141 éve született Ady Endre 1919. január 27-én hunyt el Budapesten.

Ady Endre: A ló kérdez

Lovamra patkót senki nem veret,
Be szerencse, hogy senki sem szeret:
Döcögök, lógok követlen úton
S hogy merre megyek, nem nagyon tudom.

S a rossz úton, mert minden ellovan,
Felüti néha fejét a lovam
És megkérdi, míg szép feje kigyúl:
Hát mi lesz ebből, tekintetes úr?

Az elhunyt szeretteinkre emlékezés hava

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE ORSZÁGOS IRODÁJA
1068 BUDAPEST, VÁROSLIGETI FASOR 10. KÖZPONTI TELEFON: +36 1 322 8453

